

وهزارهتی کار و کاروباری کۆمه‌لایه‌تی

به‌رێوه‌به‌رایه‌تی گشتی دیوان

به‌شی کار و باری یاسایی

پێنمایی ژماره (١) بۆ ساڵی ٢٠٠٧ ده‌سته‌دانه‌ی کرێکاری بیانی له هه‌ریمی کوردستان – عێراق

پشت به‌ بنده‌کانی ماده‌ی (٢٢) له یاسای کار ژماره (٧١) ساڵی ١٩٨٧ بپاری ده‌رچوونی ئه‌و پێنماییانه‌ی خواره‌وه‌مان دا :

ماده‌ی یه‌که‌م .

یه‌که‌م : بیانی : هه‌ر که‌سێک په‌گه‌ز نامه‌ی عێراقی هه‌لنه‌گرتبێت و بیه‌وێت کار بکات له هه‌ریمی کوردستان به‌ پیشه‌ی کرێکار له که‌رته‌کانی تایبته‌ و تیکه‌لاو و هه‌ره‌وه‌زی .
دووه‌م : کار : هه‌ر کارێک ئه‌نجام بدرێت له لایه‌ن که‌رته‌کانی تایبته‌ و تیکه‌لاو و هه‌ره‌وه‌زی .
سێهه‌م : مۆله‌تی کار : به‌لگه‌نامه‌یه‌کی فهرمییه له وه‌زاره‌تی کارو کاروباری کۆمه‌لایه‌تی ده‌رده‌چیت به‌ پێی نمونه‌ی هاوپیچ له‌گه‌ڵ ئه‌م پێنماییه .

ماده‌ی دووه‌م .

مۆله‌تی کار له لایه‌ن وه‌زیری کارو کاروباری کۆمه‌لایه‌تی یان ئه‌و که‌سه‌ی سه‌رپشک ده‌کرێت له لایه‌نیوه ده‌به‌خشرێت له دوا‌ی فه‌راهه‌مبوونی ئه‌و مه‌رجانه‌ی که له‌م پێنماییه‌وه هاتوون .

ماده‌ی سێهه‌م .

خاوه‌ن کار له که‌رته‌کانی تایبته‌ و تیکه‌لاو هه‌ره‌وه‌زی بۆی نیه کرێکاری بیانی کار پێبکات ئه‌گه‌ر مۆله‌تی کار وه‌رنه‌گرێت به‌ پێی مه‌رج و رێکاره‌ دیاری کراو ده‌کاتی ئه‌م پێنماییه .

ماده‌ی چواره‌م :

له‌کاتی ده‌رچوونی مۆله‌تی کار پۆسته ئه‌م خالانه‌ی خواره‌وه بکری‌ت :
یه‌که‌م . چه‌ندین پۆسته‌ی هه‌ریمی کوردستان به‌ ده‌سته‌ کاری بیانی هه‌یه له سه‌ر پۆشنایی داخوازی بازاری کارو به‌ پێی پۆسته‌کانی پارێزگا‌کانی هه‌ریم له پاش د‌ل‌نیا‌بوون له لایه‌ن به‌رێوه‌به‌رایه‌تییه‌کانی به‌کار خستن .

دووه‌م . پشتگیری فهرمانگه‌ی ئاسایشی تایبته‌ تاوه‌کو رێگری ئاسایشی نه‌بێت بۆ به‌کار خستنی کرێکاری بیانی .

ماددهی ششم :

سَيِّدُمْ :

www.mojkurdistan.com دهی کردووه

- ب. ئەم کۆمپانیانە ی که ده یانه وی کرێکاری بیانی به کاربخه ن ئەم پیکارانه ی خواره وه بگرته بهر :
۱. داواکاری دهست نووسی به بهر یوه به رایه تی به کار خستن له پارێزگاكان پێشكهش بكات كه تیایدا زانیاریه کی تهواو له سه ر شیاوی کرێکاره بیانیه کان دیار بکه ن که ده یانه وی بۆ ناو هه ریم بیانه ئین .
 ۲. له کاتی په زامه ند بوونی بهر یوه به رایه تیه کانی به کار خستن له پارێزگاكان ، نوسراویکیان پێده دریت بۆ فه رمانگه ی نشینگه بۆ پێدانی کارتی فیزای هاتنه ناوه وه ی هه ریم .
 - ج. له سه ر ئەو کۆمپانیانە ی که نیازی هێنای کرێکاری بیانیان هه یه بۆ ناو هه ریم پێویسته پێکه وتنامه ی به کار خستن له نیوان لایه نه په یوه ن دیداره کانی مه به ست پێشكهش بکه ن .
 - د. کۆمپانیا مۆلّه داره کان لێپسراون به رامبه ر هاتنی کرێکاره بیانیه کان له کاتی هاتنه ناوه وه ی خاکی هه ریم ، لێپسراویه ته کهش نامینیت کاتی لایه نی تر بیه وی به کاریان به ئین .
 - ه. له سه ر ئەو لایه نه ی که کرێکاری بیانی به کار ده هینیت ئاگاداری بهر یوه به رایه تیه کانی به کار خستن له پارێزگاكان بکه ن به پی ی ماده ده ی ۲۳ له یاسای کار ی ژماره ۷۱ ی سالی ۸۷ ، داواکاری تابه ت پێشكهش بکه ن بۆ وه رگرتنی مۆلّه تی کار به پی ی ئەو پیکارانه ی هاتوه وه له رێنماییه کان .

مادده ی چه وته م :

کرێکاری بیانی پێویسته ئەمانه ی خواره وه جی به جی بكات :

- یه که م** . واز له کاره که ی به ئینیت له کاتی به سه ر چوونی ماوه ی مۆلّه ته که ئەگه ر نوی نه کرایه وه .
- دوو م** . مۆلّه ته که ی به خاوه ن کار بدات له کاتی کۆتایی هاتنی گریبه ستی کار به هه ر هۆیه کی یاسایی .
- سییه م** . به ئینامه یه ک پێشكهش بكات به راهینانی سه رجه م کرێکارانی پپۆژه له سه ر ئەو کاره ی که ده ی کات له ماوه ی مۆلّه ته که ی .

مادده ی هه شته م .

- له سه ر خاوه ن کار پێویسته ئەمانه ی خواره وه بكات :
- یه که م** : ئاگاداری بهر یوه به رایه تیه کانی به کار خستن له پارێزگاكان بكات له کاتی جیه ئشتنی خزمه تی کرێکاری بیانی له کاره که ی یان کۆتایی مۆلّه ته که ی یان جی هیشتنی هه ریم ، پێویسته مۆلّه ته که ی بگه رینیت ه وه بۆ لایه نی سه ره وه .
- دوو م** : ئاماده کردنی تۆماریک بۆ تۆمار کردنی زانیاری پێویست له سه ر کرێکارانی بیانی .
- سییه م** : کرێکاری خۆمالی ته رخا ن بكات وه کو یاری ده ده ری کرێکارانی بیانی ته کنیکار له پپۆژه که توانایان بگونجی له گه ل توانای کرێکاری بیانی بۆ راهینان تاوه کو شاره زایی پێویست وه ربگرن له ماوه ی مۆلّه تی کاری بیانیه که .

مادده ی نۆیه م : ره رشی رۆژنامه ی وه قايعی کوردستان
مۆلّه تی کار هه لده وه شیت ه وه له هه ر کاتی که له م بارانه ی خواره وه :

- أ . ئەگەر ئەو زانیاری بەلگەنامانەی کە تیایدا داوای مۆلەتی کاری کردبوو دروست نەبوون .
- ب . ئەگەر بوونی کرێکاری بیانی زیانی هەبوو بۆ بەرزەوهندی گشتی .
- ج . ئەگەر خاوەن کار هەلسا بە کۆتایی هێنایی گریبەستی کاری کرێکاری خۆمالی بە پیچەوانەی یاسا و بەکار خستنی کرێکاری بیانی لە شوێنی ئەو کە هەمان تواناو مەرجی کاری کرێکاری بیانی هەیه .

دووهم . هەلۆه‌شاندنەوهی مۆلەت پێگرنیە لە بەر دەم پەوانە کردنی کرێکاری بیانی یان خاوەن کار بۆ دادگا لە لای سەرپێچی کردنی هەر بڕگەیەک (أ ، ب) ئاماژە پێکراو لە سەرەوه لە لایانیانەوه .

ماددهی دهیهم :

هەر کەسێک سەرپێچی بەندهکانی ماددهی ٢٣ لە یاسا ئەو پینمایانیانەی کە جیگای گرتۆتەوه بکات سزا دەدرێ بە پێی بەندهکانی ماددهی (٢٤) دووهم لە یاسای کار.

ماددهی یانزهم :

ئەمانەیی خوارەوه بە دەرن لە بەندهکانی پینمایانییەکە :

یه‌که‌م : ئەو کرێکارانەی کە کار دەکەن لە لایەن دەستەیی نیو دەولەتی و نوینەرایەتی دبلۆماسی و قونسڵگەری بازرگانی و بیانی باوەر پێکراو لە هەریم .

دووهم : ئەو بیانیانەی کە یاسا و رێکەوتنامە و پەیماننامە نیو دەولەتی یەکان کە حکومەت تیایدا لایەنە بە دەست دانە کار لە هەریم .

سێیه‌م : ئەو بیانیانەی کە کار دەکەن لە لایەن حکومەت .

ماددهی دوانزهمه‌م .

پینمایانی یەکانی ژمارە ١٨ ی سالی ١٩٨٧ کاری پێی ناکرێت .

ماددهی سێزدهه‌م .

ئەو پینمایانی یانە جێ بە جێ دەکرێت لە پۆژی بلاککردنەوی لە وهقايعی کوردستان .

عدنان محمد قادر

وهزیری کارو کاروباری کۆمه‌لایه‌تی

ئەهرشیفی رۆژنامەیی وهقايعی کوردستان

www.mojkurdistan.com